

Ukládání a vyhledávání textových informací

prof. RNDr. Jan Rauch, CSc.

Ing. Tomáš Kliegr, Ph.D.

Katedra informačního a znalostního inženýrství

Ukládání a vyhledávání textových informací

■ Aplikace a souvislosti

- ☐ Informační proces
- ☐ Informační zdroj
- ☐ Information retrieval a informační činnosti

■ Témata

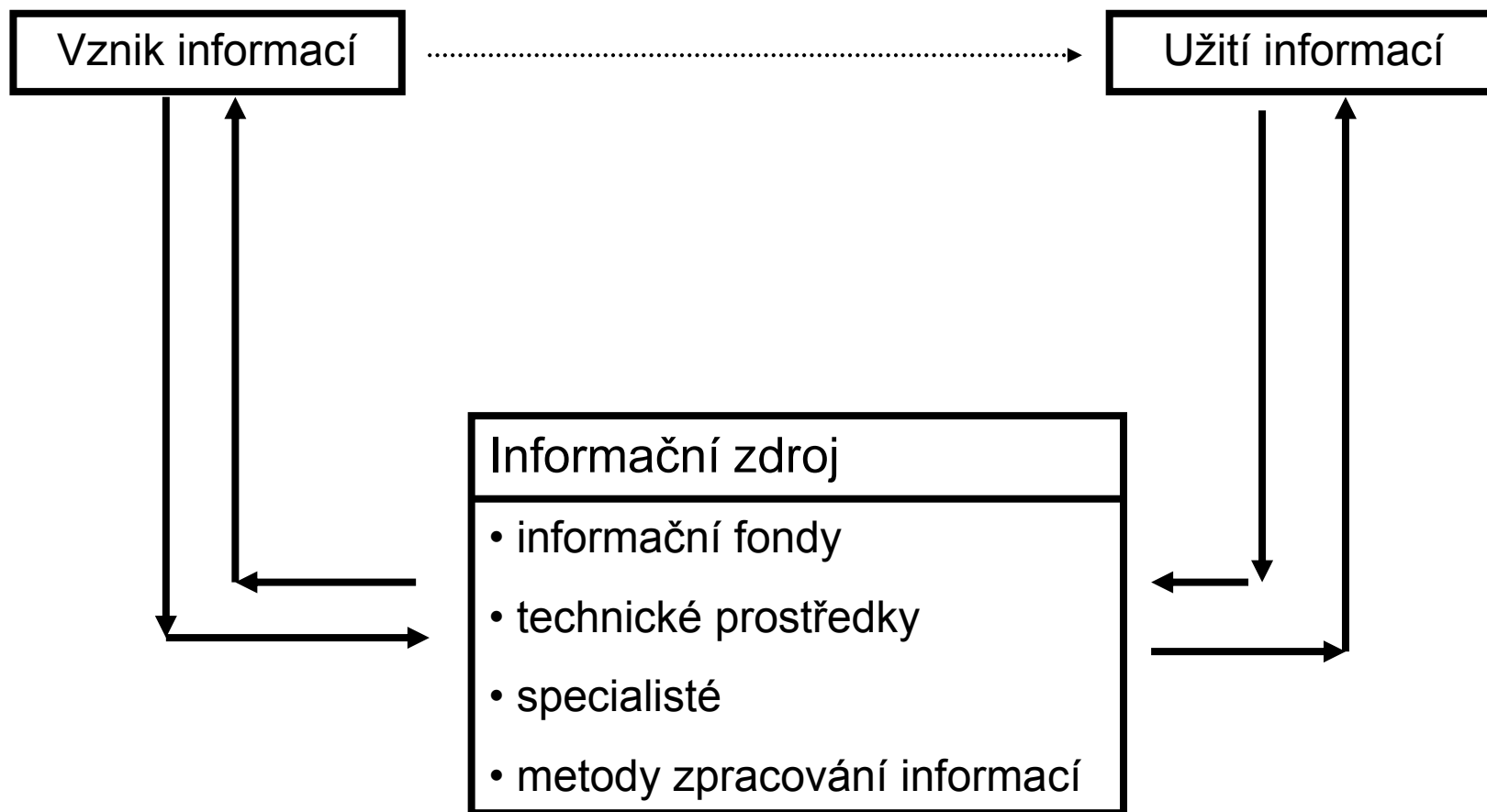
- ☐ Vstupní zpracování
- ☐ Hodnocení úspěšnosti ukládání a vyhledávání
- ☐ Automatické indexování (automatická charakteristika obsahu)
- ☐ Booleovský model a jeho rozšiřování
- ☐ Invertovaný soubor
- ☐ Vektorový model

Informační proces

VZNIK INFORMACÍ	PŘEKÁŽKY	UŽITÍ INFORMACÍ
obchod	čas	obchod
politika	prostor	politika
výzkum	struktura informací	výzkum
vývoj	věcná odbornost	vývoj
výroba	inform. odbornost	výroba
...

přenos informací: Informační zdroje

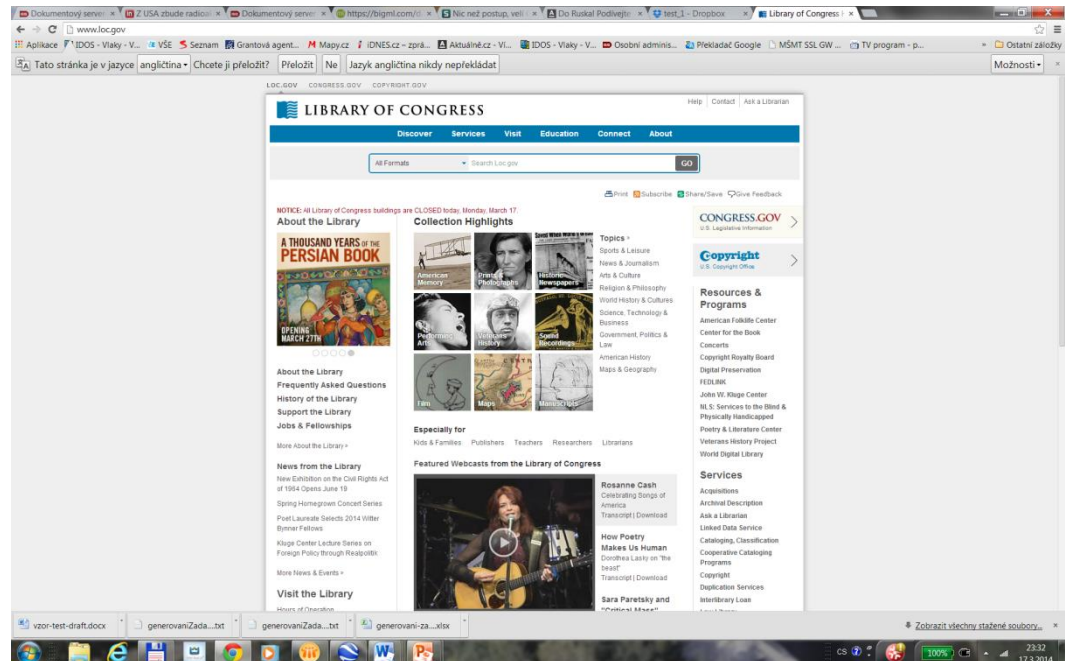
Informační zdroj

Knihovny, Specializované zdroje, Internet, ...

The Library of Congress

- Oficiálně založena 1800, 900 knih tříděných podle formátu
- 1814 zničena, znovu vybudována s využitím soukromé knihovny Thomase Jeffersona
- 1992:
 - 90 milionů knihovních jednotek
 - 25 milionů knih
 - mapy, fotografie, rukopisy, magnetofonové pásky, ...
 - <http://www.loc.gov/index.html>

Národní knihovna České republiky

The screenshot displays the homepage of the National Library of the Czech Republic (Národní knihovna České republiky) at <http://www.nkp.cz/>. The browser window shows the address bar with the URL and a search bar. The website features a navigation menu with links to 'Služby', 'Sbírký', 'Katalogy a databáze', 'Portály', 'Digitální knihovna', 'Slovanská knihovna', and 'O knihovně'. Below the navigation menu, there are four main sections: 'Katalogy NK ČR', 'Další databáze NK ČR', 'Licencované databáze', and 'Souborný katalog ČR'. Each section lists various services and databases available to users. At the bottom of the page, there are three featured articles: 'Josef Truhlář a klementinská knihovna', 'Dotaz roku', and 'Novela Knihovního řádu'. The footer contains information about the library's opening hours, contact details, and quick links.

Katalogy NK ČR

- Online katalog NK ČR
- ... knihy
- ... seriály
- ... elektronické knihy
- ... elektronické časopisy
- ... elektronické online zdroje
- ... domácí dokumenty
- ... zahraniční dokumenty
- ... dokumenty půjčitelné absenčně
- ... dokumenty ve studovněch
- Naskenované katalogy NK ČR
- ... speciální řazení katalogu
- Listkové katalogy
- Podmínky expedice sbírek

Další databáze NK ČR

- České články (ANL)
- Prvotisky, staré tisky a mapy (STT)
- Knihovnická literatura (KQL)
- Katalog Slovanské knihovny (SLK)
- Česká národní bibliografie (ČNB)
- Novinky České národní bibliografie
- Ohlášené knihy a hudebniny (ISN)
- Adresář nakladatelů (NAK)
- Národní autority (AUT)
- Knihovnická terminologie (TDKIV)
- Knihovnické zkratky (KZK)
- Česko-angl. knihovnic. slovník (KSL)
- EZB

Licencované databáze

- EDS - multivýhledávač ve zdrojích
- Přehled licencovaných zdrojů
- Aktuální zkušební přístupy
- Vzdálený přístup
- Okénko JIB+

Souborný katalog ČR

- Souborný katalog ČR
- ... monografie
- ... seriály
- Adresář knihoven
- Souborný katalog ČR

Josef Truhlář a klementinská knihovna

Výstava v Národní knihovně připomíná 100. výročí úmrtí vynikajícího literárního historika, editora a kustoda c. k. Veřejné a univerzitní knihovny Josefa Truhláře.

Dotaz roku

Hlasujte v anketě Dotaz roku služby Ptejte se knihovny a vyberte nejlepší dotaz roku 2013. Ptejte se knihovny - služba českých knihoven určená nejširší veřejnosti.

Novela Knihovního řádu

Od 10. 2. 2014 vstoupila v platnost novela Knihovního řádu NK ČR. Součástí novelizace je i nový Ceník placených služeb a poplatků. Seznamte se s novinkami ...

Dnes je otevřeno
Hala služeb: 9:00 - 19:00

Kontakt
Národní knihovna ČR

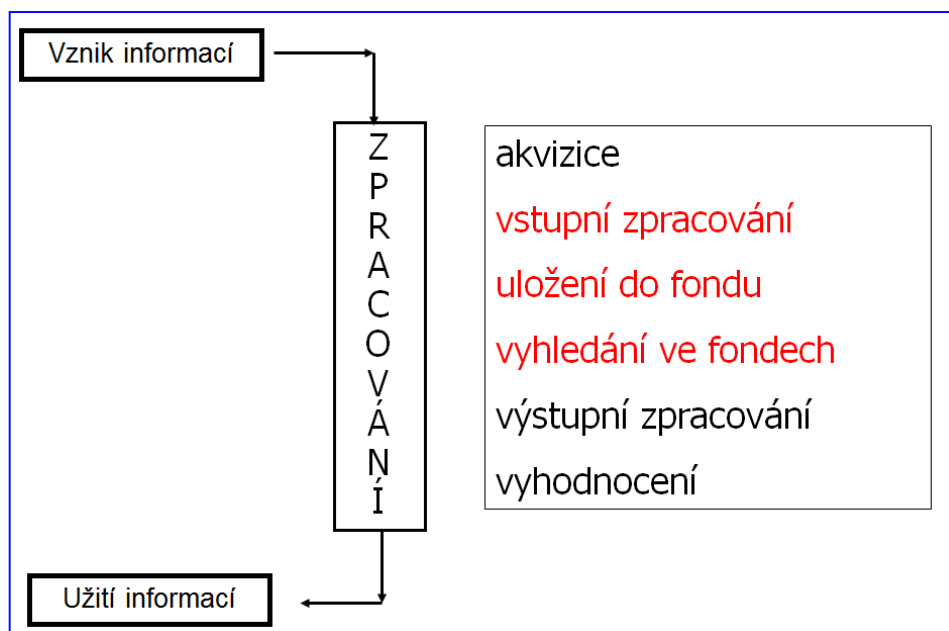
Rychlé odkazy
Povinné výstisky
E-knihy do čítek

Information retrieval a informační činnosti

- Information retrieval (ukládání a vyhledávání informací):

Pomoc uživatelům nalézt informace, které vyhovují jejich informačním potřebám

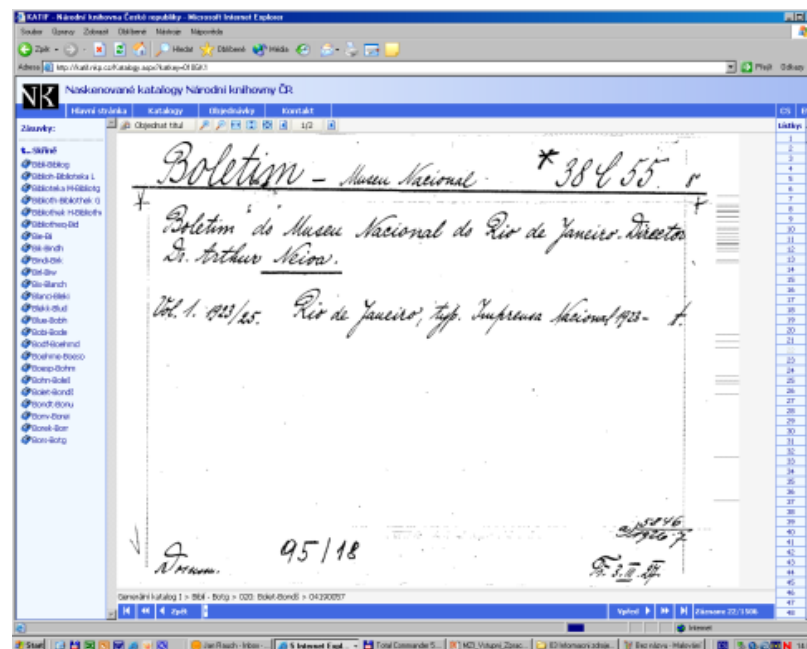
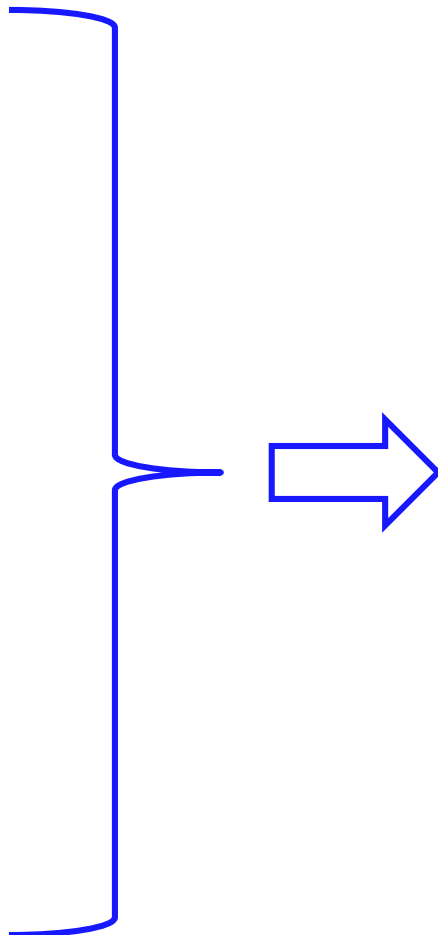
- Informační činnosti (zajímají nás zejména ty červené):

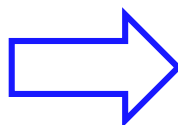
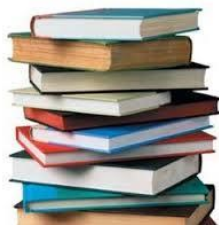
Témata

- Vstupní zpracování
- Hodnocení úspěšnosti ukládání a vyhledávání
- Automatické indexování (automatická charakteristika obsahu)
- Booleovský model a jeho rozšiřování
- Invertovaný soubor
- Vektorový model

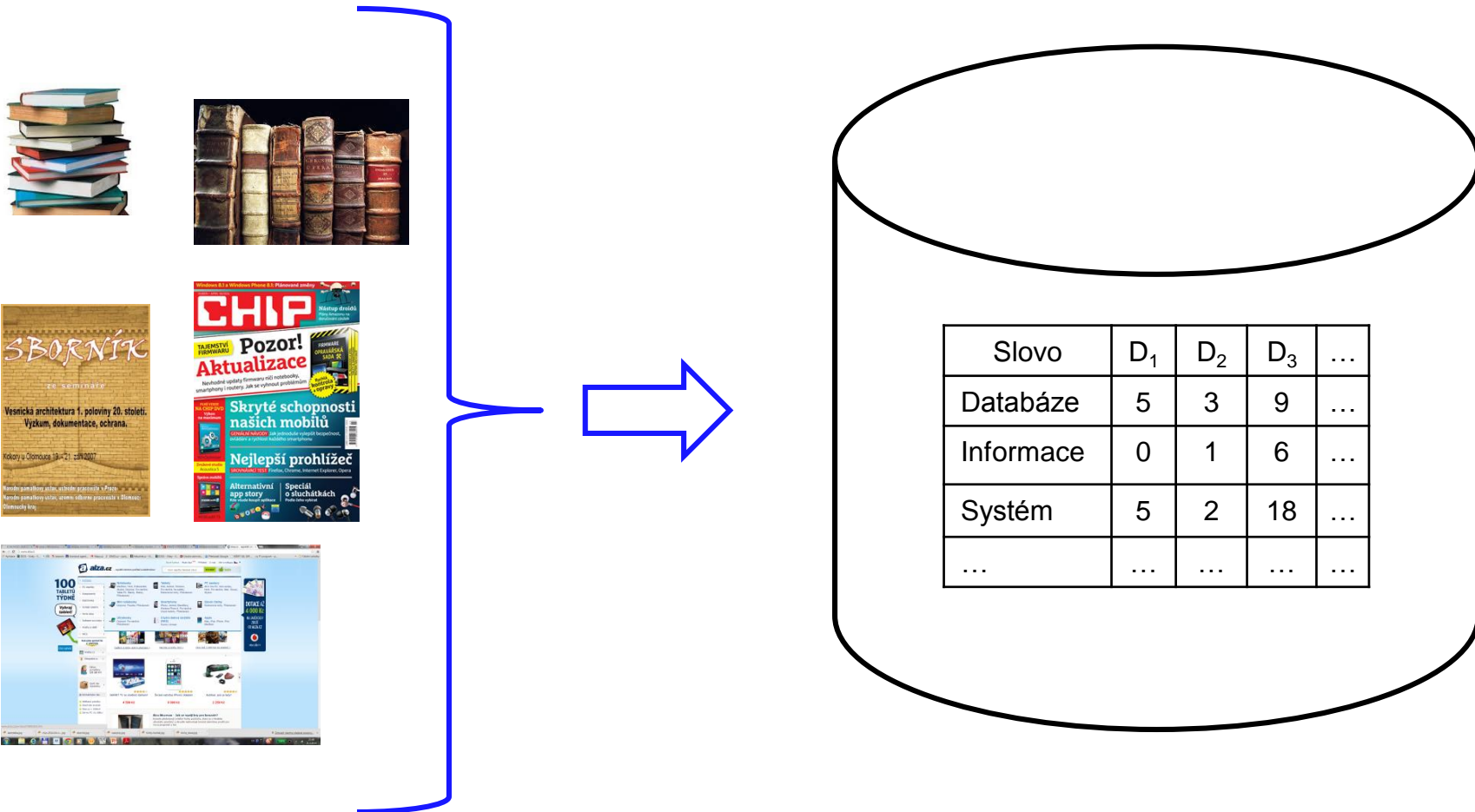
Vstupní zpracování – „ruční“ bibliografické záznamy

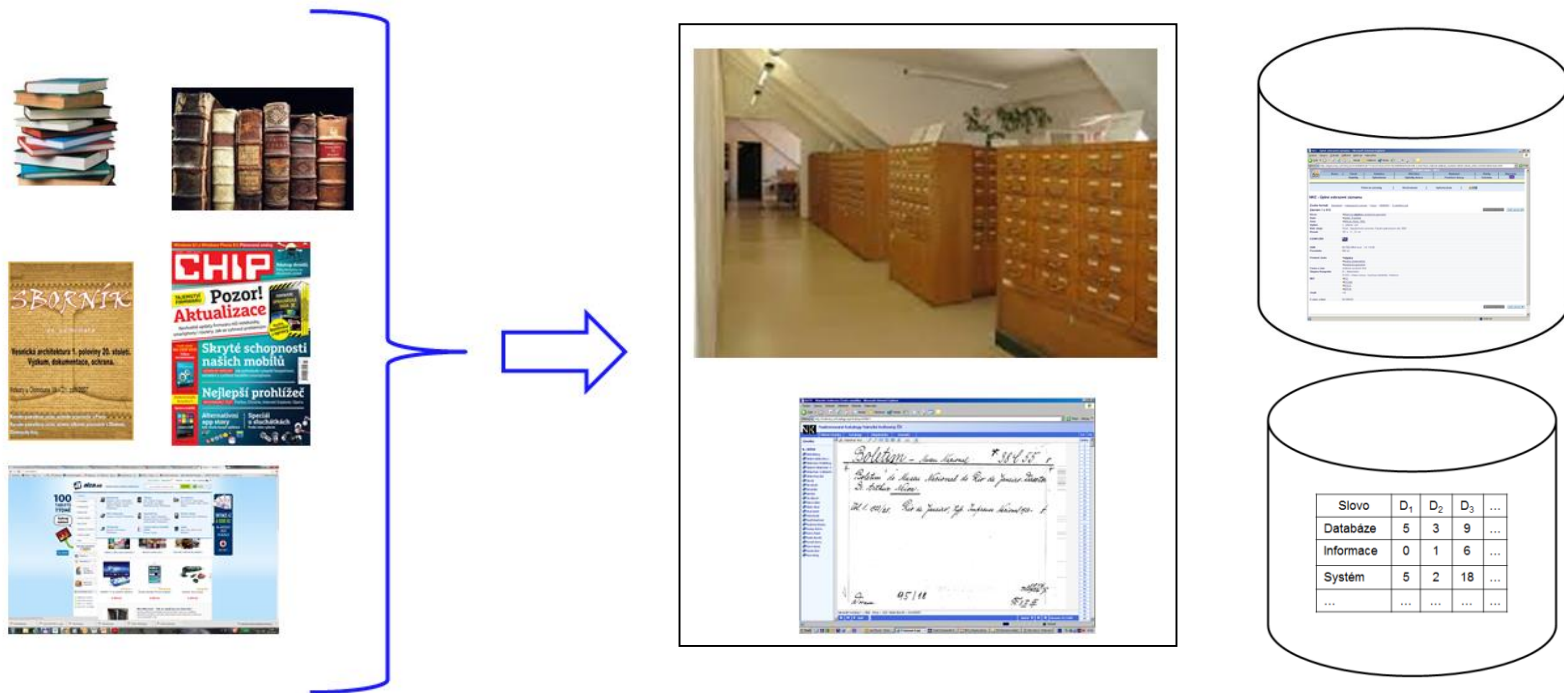
Vstupní zpracování – bibliografické záznamy

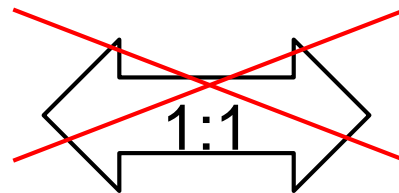
Vstupní zpracování – frekvence termínů

Vstupní zpracování – zdroj potíží

Dokument

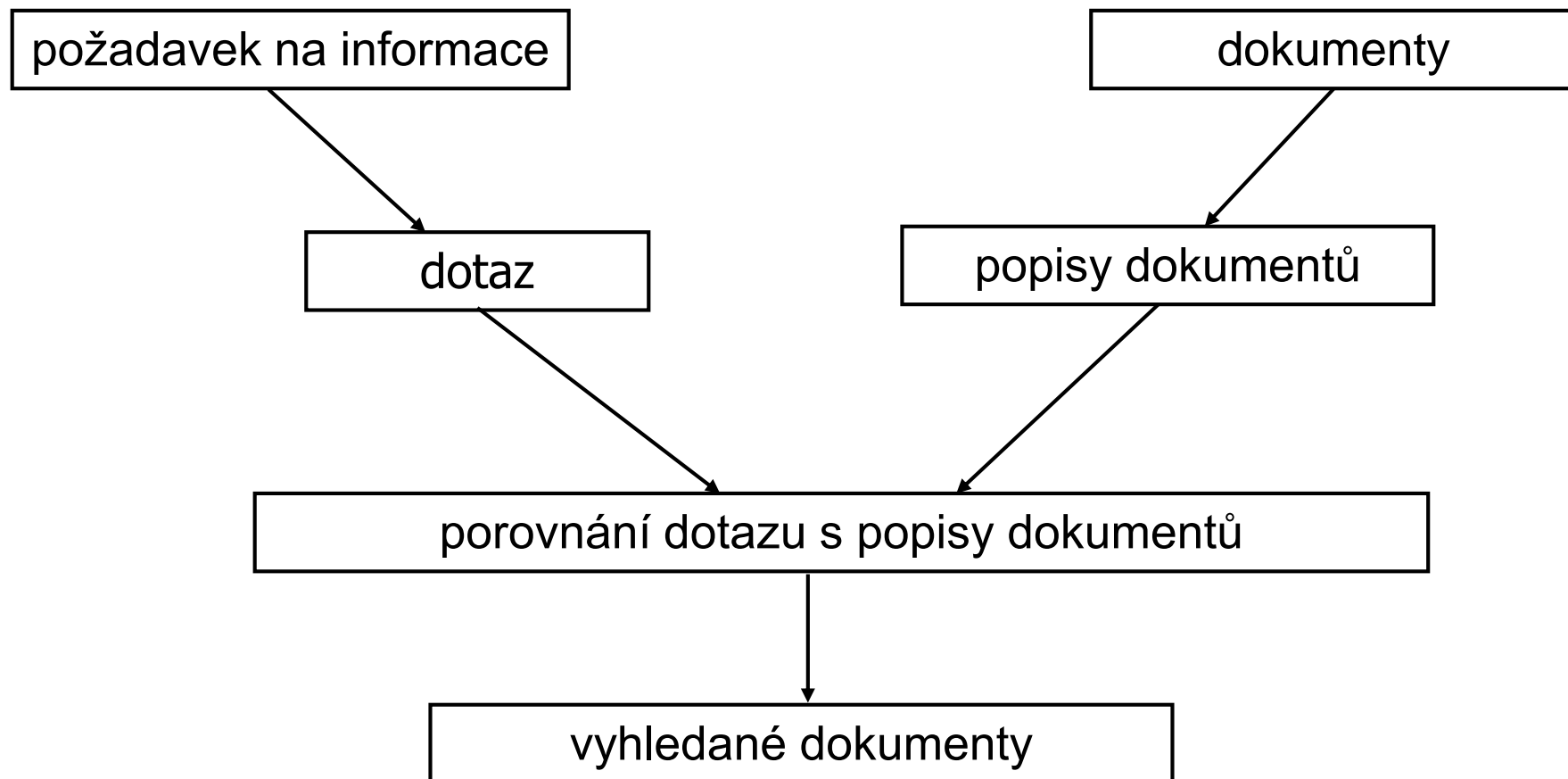

Popis dokumentu

Témata

- Vstupní zpracování
- Hodnocení úspěšnosti ukládání a vyhledávání
- Automatické indexování (automatická charakteristika obsahu)
- Booleovský model a jeho rozšiřování
- Invertovaný soubor
- Vektorový model

Ukládání a vyhledávání dokumentů

Ukládání a vyhledávání dokumentů – výsledky

DOKUMENTY	relevantní	irelevantní
vyhledané	a	b
nevyhledané	c	d

a = počet relevantních vyhledaných dokumentů

b = počet irelevantních vyhledaných dokumentů

c = počet relevantních nevyhledaných dokumentů

d = počet irelevantních nevyhledaných dokumentů

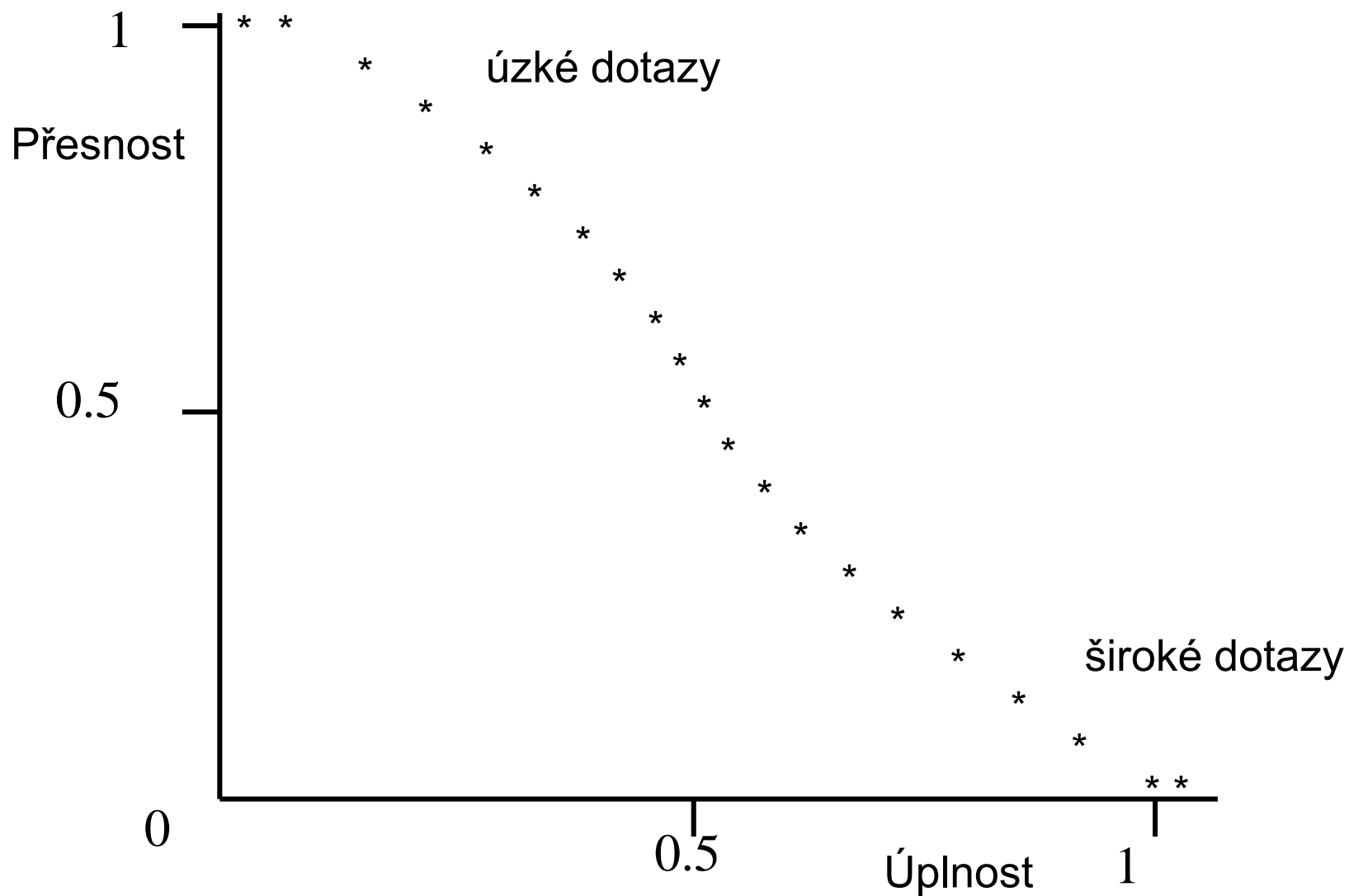
Úspěšnost vyhledávání dokumentů

DOKUMENTY	relevantní	irelevantní
vyhledané	<i>a</i>	<i>b</i>
nevyhledané	<i>c</i>	<i>d</i>

$$\text{Přesnost (Precision)} = \frac{a}{a + b}$$

$$\text{Úplnost (Recall)} = \frac{a}{a + c}$$

Vztah přesnosti a úplnosti

Témata

- Vstupní zpracování
- Hodnocení úspěšnosti ukládání a vyhledávání
- Automatické indexování (automatická charakteristika obsahu)
- Booleovský model a jeho rozšiřování
- Invertovaný soubor
- Vektorový model

Automatická charakteristika obsahu dokumentů

Literatura:

- Rauch, J.: Metody zpracování informací II, kapitola 5
- SALTON, G. - MCGILL, M.: Introduction to Modern Information Retrieval. Tokyo, McGraw-Hill Book Company Japan 1983, 448 s.

Automatická charakteristika obsahu dokumentů

- důvody automatické charakteristiky obsahu
 - vyloučení subjektivity
 - rostoucí počet dokumentů
- jednoduchá indexovací metoda
- poznámky - problém specializovaného fondu
- modifikace jednoduché indexovací metody
- další přístupy

Jednoduchá indexovací metoda – příklad

MF DNES - největší seriózní noviny v ČR - Microsoft Internet Explorer

Soubor Úpravy Zobrazit Oblíbené Nástroje Nápověda

Adresa http://zpravy.idnes.cz/mfdnes.asp?v=052&r=ze_svetaa

Google Hledat

na IDNES.cz ve firmách na internetu

DNES

BARACK OBAMA
Návštěva amerického prezidenta v Praze

IDNES.cz Zprávy Sport Kultura Ekonomika Finance Bydlení Cestování Auto Zdraví Hobby Mobil Technet Ona Xman Revue Blog Video Hry více

Co je MF DNES Otázky a odpovědi Aktuální vydání Regiony Jak inzerovat Etický kodex Redakční blog Kontakty Redakce

Úterý, 3. března 2009. Svátek má Kamil | [dukáty: přihlásit](#) | [Nastavit jako domovskou stránku](#)

ČLÁNKY Z MF DNES 3.3.2009, DENNĚ OD 12:00

[Titulní strana](#) | [Události a politika](#) | [Téma dnes](#) | [Z domova](#) | [Ze světa](#) | [Názory](#) | [Publicistika](#) | [Peníze](#) | [Ekonomika](#)

[Domácí ekonomika](#) | [Lidé a podniky](#) | [Kurzy a podniky](#) | [ZAHRANIČNÍ EKONOMIKA](#) | [Kultura](#) | [Sport](#) | [TV PROGRAM](#)

[Zaměstnání](#) | [Nebojte se krize](#) | [Magazín DNES](#) | [Regionální přílohy](#) | [Kontakty](#)

ZE SVĚTA

Stovky velryb uvázly na suchu. Proč?

Kytovci se nedokázali bez pomoci dostat z australské pláže. Mořští savci často záhadně ztrácejí orientaci, asi kvůli hluku - Sydney, Praha - Stovka obyvatel Kingova ostrova ležícího...[celý článek](#)

Tisk: Obama vymění štít za pomoc Rusů

Moskva - Americký prezident Barack Obama prý v dopise svému ruskému protějšku

REKLAMA

ČESKÁ HLAVA

eré
ohly
í než
eré
ohly
ěší
!

uza
uji
i?
mných
laxuie
nou
kovou
osti

Start | Jan R... | Googl... | Total... | 3 Mi... | 2 In... | 20:50

Jednoduchá indexovací metoda – příklad

Stovky **velryb** uvázly na suchu. Proč?

Velryba - kandidát na klíčové slovo

Sydney, Praha - Stovka obyvatel Kingova ostrova ležícího mezi Austrálií a Tasmánií včera nešla do práce ani do školy. Den strávili na pláži, kde se snažili zvrátit osud téměř dvou stovek **velryb** a delfínů a alespoň některým z nich dát šanci na život. Celkem 194 mořských savců totiž uvázlo na pláži a nedokázalo se dostat zpět do moře. Na suchu postupně umírali. Ochránáři spolu s dobrovolníky přikrývali delfíny skákavé a kulohlavce černé dekami, jež pravidelně polévali vodou. Hloubili příkopy, kterými pak s pomocí vodních skútrů a motorových člunů mořské savce táhli do moře. Zdařilo se to u 48 z nich. Na 146 jich na pláži uhynulo.

V těchto končinách to není nic mimořádného. V listopadu zemřelo v Tasmánii 150 kulohlavců černých, když vypluli na pláž. Někdy dokonce odborníci přistupují k tomu, že savce sami uspí, aby je ušetřili pomalé smrti. Ochránci přírody tak o víkendu zabili vorvaňovce, který připlul až na pláž na severu novozélandského Aucklandu. Příliš rychlý odliv, nebo vina člověka?

Na vině může být prostě jen to, že zvířata u pevniny zastihl výraznější odliv a ona nestačila odplout, vědci však dávají stále častěji vinu lidem. Jejich zvukům, škodlivinám a v neposlední řadě navigaci. **Velryby** se pod vodou dorozumívají s pomocí zvuků. Ty jim slouží i pro orientaci. Kvůli stále hlasitějšímu působení člověka je pro ně však čím dál obtížnější se orientovat. Zvuk se navíc šíří mnohem hůře ve znečištěných vodách. I škodliviny vypouštěné do moří tak komplikují mořským savcům orientaci.

Říkáme tomu efekt koktejlového večírku,“ vysvětlil novozélandskému serveru nzherald. co britský vědec Mark Simmonds. Musíte mluvit hlasitěji a hlasitěji, aby vás bylo slyšet, až nakonec nikdo neslyší vůbec nic,“ popisuje. A pak je tu známý problém sonarů. Ty totiž vydávají zvuky, které **velrybám** znějí povědomě. Některé mile, jiné výhrůžně. A podle toho se i chovají.

Sonar zní jako **velryba** na lovu a nutí savce k úprku „Vojenské sonary mohou vyvolat paniku u menších **velryb** a delfínů. Ti si totiž myslí, že jde o zpěv lovicí kosatky, a prchají před ní,“ popisuje Christopher Clark z Cornellovy univerzity v New Yorku, který právě to, jak **velryby** vnímají jednotlivé zvuky, zkoumá už deset let. Úprk velryb pak podle Clarka může vést k tomu, že se savci dostanou až na mělčinu, z níž už nedokážou uniknout, a pomalu tam umírají. Vědec zjistil, že nízké frekvence lodních sonarů zní **velrybám** jako obr z říše **velryb**, keporkak.

Jednoduchá indexovací metoda – příklad

Stovky velryb uvázly na suchu. Proč?

Nehodí se za klíčové slova – příklady

Sydney, Praha - Stovka obyvatel Kingova ostrova ležícího mezi Austrálií a Tasmánií včera nešla do práce ani do školy. Den strávili na pláži, kde se snažili zvrátit osud téměř dvou stovek velryb a delfínů a alespoň některým z nich dát šanci na život. Celkem 194 mořských savců totiž uvázlo na pláži a nedokázalo se dostat zpět do moře. Na suchu postupně umírali. Ochranáři spolu s dobrovolníky přikrývali delfíny skákavé a kulohlavce černé dekami, jež pravidelně polévali vodou. Hloubili příkopy, kterými pak s pomocí vodních skútrů a motorových člunů mořské savce táhli do moře. Zdařilo se to u 48 z nich. Na 146 jich na pláži uhynulo.

V těchto končinách to není nic mimořádného. V listopadu zemřelo v Tasmánii 150 kulohlavců černých, když vypluli na pláž. Někdy dokonce odborníci přistupují k tomu, že savce sami uspí, aby je ušetřili pomalé smrti. Ochránci přírody tak o víkendu zabili vorvaňovce, který připlul až na pláž na severu novozélandského Aucklandu. Příliš rychlý odliv, nebo vina člověka?

Na vině může být prostě jen to, že zvířata u pevniny zastihl výraznější odliv a ona nestačila odplout, vědci však dávají stále častěji vinu lidem. Jejich zvukům, škodlivinám a v neposlední řadě navigaci. Velryby se pod vodou dorozumívají s pomocí zvuků. Ty jim slouží i pro orientaci. Kvůli stále hlasitějšímu působení člověka je pro ně však čím dál obtížnější se orientovat. Zvuk se navíc šíří mnohem hůře ve znečištěných vodách. I škodliviny vypouštěné do moří tak komplikují mořským savcům orientaci.

Říkáme tomu efekt koktejlového večírku,“ vysvětlil novozélandskému serveru nzherald.com. Musíte mluvit hlasitěji a hlasitěji, aby vás bylo slyšet, až nakonec nikdo neslyší vůbec. A pak je tu známý problém sonarů. Ty totiž vydávají zvuky, které velrybám znějí pověs. Podle toho se i chovají.

Sonar zní jako velryba na lovu a nutí savce k úprku „Vojenské sonary mohou vyvolat p si totiž myslí, že jde o zpěv lovců kosatky, a prchají před ní,“ popisuje Christopher Clark z Yorku, který právě to, jak velryby vnímají jednotlivé zvuky, zkoumá už deset let. Úprk v tomu, že se savci dostanou až na mělčinu, z níž už nedokážou uniknout, a pomalu tam umírají. Vědec zjistil, že nízké frekvence lodních sonarů zní velrybám jako obr z říše velryb, kepokak.

Jednoduchá indexovací metoda

Princip:

Jestliže se slovo vyskytuje v dokumentu s dostatečnou frekvencí, pak se dokument týká pojmu odpovídajícímu tomuto slovu.

Vstup:

N dokumentů D_1, \dots, D_N

Výstup:

Klíčová slova pro každý dokument

Jednoduchá indexovací metoda - postup

1) Vynechej stop slova.

2) Spočti frekvence zbývajících slov S_1, \dots, S_K .

$F_{i,j}$ – frekvence slova S_j v dokumentu D_i

3) Zvol prahovou hodnotu P .

S_j je klíčové slovo pro D_i právě když $F_{i,j} > P$

Jednoduchá indexovací metoda - příklad

Dokumenty:

D_1 Novák: Vyhledávání informací pomocí počítačů.

D_2 Kadlec: Historie počítačů.

...

$D_{10\,000}$ Kovář: Informace o firmách

prahová hodnota $P = 6$

	S_1	S_2	S_3	S_4	S_5	S_6	...
	počítač	informace	vyhledávání	historie	systém	firma	...
D_1	12	15	9	1	5	0	...
D_2	11	4	1	13	5	1	...
...
$D_{10\,000}$	5	13	8	1	3	15	...

Jednoduchá indexovací metoda - poznámky

- Častý výskyt slova znamená, že dokument se týká tématu odpovídajícího tomuto slovu.
- Jestliže se dokument týká tématu odpovídajícího nějakému slovu, pak se toto slovo v dokumentu vyskytuje s velkou frekvencí.
- Slova s vysokou frekvencí nemusí rozlišit dokumenty na relevantní a irelevantní. („Počítač" ve fondu informatické literatury).

Modifikace jednoduché indexovací metody

Cíl: Klíčová slova

- charakterizující obsah
- oddělující dokumenty

Princip:

- vyjádříme stupeň kterým slovo S_j charakterizuje obsah dokumentu D_i :
 $F_{i,j}$ - frekvence slova S_j v dokumentu D_i
- vyjádříme stupeň kterým slovo S_j odděluje dokumenty: $\log (N/DF_j)$
 DF_j – počet dokumentů obsahujících S_j
- použijeme váhu $W_{i,j} = F_{i,j} * \log (N/DF_j)$ místo frekvence $F_{i,j}$

Modifikovaná jednoduchá indexovací metoda – postup

1) Vynechej stop slova.

2) Spočti váhy $W_{i,j}$ zbývajících slov S_1, \dots, S_K .

$W_{i,j}$ – váha slova S_j v dokumentu D_i

3) Zvol prahovou hodnotu P .

S_j je klíčové slovo pro D_i právě když $W_{i,j} > P$

Váhy slov – příklad

$N = 10\ 000$, $DF_j =$ počet dokumentů se slovem S_j

$F_{i,j} =$ frekvence slova S_j pro dokument D_i , $W_{i,j} = F_{i,j} * \log(N/DF_j)$, práh $P = 6$

Slovo S_j	DF_j	%	N/DF_j	$\log(N/DF_j)$	$F_{i,j}$	$W_{i,j}$
Databáze	10	0.1	1 000	3	1	3
					2	6
					5	15
Uživatel	30	0.3	333.3	2.52	1	2.5
					3	7.6
					5	12.6
Tiskárna	100	1.0	100	2	1	2
					3	6
					5	10
Metoda	500	5.0	20	1.3	1	1.3
					5	6.5
Počítač	2000	20	5	0.7	1	0.7
					9	6.3
Informace	9000	90	1.1	0.15	1	0,1
					42	6,1

Témata

- Vstupní zpracování
- Hodnocení úspěšnosti ukládání a vyhledávání
- Automatické indexování (automatická charakteristika obsahu)
- **Booleovský model a jeho rozšiřování**
- Invertovaný soubor
- Vektorový model

Booleovský model a jeho rozšiřování

Literatura:

Rauch, J.: Metody zpracování informací II, kapitoly 6, 8

SALTON, G. - MCGILL, M.: Introduction to Modern Information Retrieval.
Tokyo, McGraw-Hill Book Company Japan 1983, 448 s.

Booleovský model a jeho rozšiřování

- Booleovská logika
- Základní vlastnosti booleovského modelu – přehled
- Důvody rozšiřování booleovského modelu - experiment se Stairs
- Cíle rozšiřování
- Rozšíření pomocí fuzzy logiky
- Geometrické rozšíření

Booleovská logika - 1

- Booleovská (výroková) logika se zabývá výroky a jejich pravdivostí.
- Každý výrok je buď pravdivý nebo nepravdivý
- Rozlišujeme základní a složené výroky
- Pravdivost základních výroků je dána vnějšími okolnostmi
- Složené výroky se vytvářejí pomocí výrokových spojek
- Používají se pravdivostní tabulky pro výrokové spojky

Booleovská logika - 2

Příklady složených výroků:

$\neg U$, $U \wedge V$, $U \vee V$, $U \wedge (V \vee W)$

U, V, W jsou základní výroky

U	V	$U \wedge V$	$U \vee V$	$\neg U$
1	1	1	1	0
1	0	0	1	0
0	1	0	1	1
0	0	0	0	1

Booleovská logika - 3

vyhodnocení složeného výroku $U \wedge (V \vee W)$

U	V	W	$V \vee W$	$U \wedge (V \vee W)$
1	1	1	1	1
1	1	0	1	1
1	0	1	1	1
1	0	0	0	0
0	1	1	1	0
0	1	0	1	0
0	0	1	1	0
0	0	0	0	0

Booleovský model vyhledávání dokumentů – přehled

- Pro bibliografické záznamy i záznamy (s úseky) plných textů
- Základní výroky se týkají výskytu výrazů
- Používají se logické spojky AND, OR, NOT
- $A \text{ NOT } B$ znamená $A \text{ AND NOT } B$
- Jsou k dispozici vzdálenostní (proximitní) operátory
- Je k dispozici pravostranné rozšíření
- Různé systémy mají různé další možnosti

Booleovský model vyhledávání dokumentů – příklad

ProQuest

The screenshot shows the ProQuest Help page in Mozilla Firefox. The browser address bar displays the URL: `search.proquest.com.ezproxy.vse.cz/help/academic/webframe.html?Search_Tips.html`. The page content is organized into a table with three columns: search syntax, description, and example.

NOT	Look for documents that contain one of your search terms, but not the other.	nursing NOT shortage
NEAR/n or N/n	Look for documents that contain two search terms, in any order, within a specified number of words apart. Replace 'n' with a number. In the example, 3 means within 3 words.	nursing NEAR/3 education media N/3 women
PRE/n or P/n	Look for documents that contain one search term that appears within a specified number of words before a second term. Replace 'n' with a	nursing PRE/4 education shares P/4 technologies

The left sidebar contains a navigation menu with the following items: Welcome, Search syntax and field codes (expanded), Search tips, FDB command, MeSH and Embase® codes, Common field codes, Search syntax conversion guide, Database specific field codes, Search, Search results, Document view, and My Research. At the bottom of the sidebar are links for Table of Contents and Search.

Experiment se STAIRS (1985)

40 000 právnických textů

- soudní případy, protokoly, výslechy
- celkem 350 000 stran

51 požadavků – podklady pro případy

přání: úplnost ~ 75%

výsledek: přesnost ~ 80%

úplnost ~ 20% !

Cíle rozšiřování Booleovského modelu

- Rozlišení důležitosti deskriptorů v dokumentu
- Rozlišení důležitosti deskriptorů v dotazu
- Řazení vybraných dokumentů podle důležitosti
- Odstranění tvrdosti booleovských operací (AND)

Booleovský model a jeho rozšiřování

- Booleovská logika
- Základní vlastnosti booleovského modelu – přehled
- Přesnost a úplnost v booleovském modelu
- Důvody rozšiřování booleovského modelu - experiment se Stairs
- Cíle rozšiřování
- Rozšíření pomocí fuzzy logiky
- Geometrické rozšíření

Fuzzy logika

- Fuzzy = chomáčovitý, chmýřivý, kučeravý, zakalený, nalíznutý, matný, mlhavý, neostrý, ...
- Fuzzy logika je konzervativním rozšířením booleovské logiky
- Připouští různé úrovně pravdivosti
- $\text{Pr}(\text{"Míč je veliký"}) = 0.6$
- $\text{Pr}(\text{"CD-ROM je deskriptorem pro dokument A"}) = 0.9$

Pravdivost složených výroků ve fuzzy logice

Pr(U)	Pr(V)	Pr (U OR V) $\max(\text{Pr(U)}, \text{Pr(V)})$	Pr (U AND V) $\min(\text{Pr(U)}, \text{Pr(V)})$	Pr(NON U) $1 - \text{Pr(U)}$
1	1	1	1	0
1	0.7	1	0.7	0
0.7	0.4	0.7	0.4	0.3
0.7	0	0.7	0	0.3
1	0	1	0	0
0	1	1	0	1
0	0.4	0.4	0	1
0	0	0	0	1

Váha deskriptoru v dokumentu a v dotazu - příklady

dokument	váha deskriptorů		výsledná váha dotazu	
	U	V	[U; 0.7] OR [V; 0.9]	[U; 0.7] AND [V; 0.9]
D ₁	1	1	0.9	0.7
D ₂	1	0	0.7	0.0
D ₃	0.6	0.8	0.72	0.42
D ₄	0	0.9	0.81	0.0

Výpočet pro D₃ :

Váha ([U; 0.7] OR [V; 0.9]) = $\max(0.6 * 0.7, 0.8 * 0.9) = 0.72$

Váha ([U; 0.7] AND [V; 0.9]) = $\min(0.6 * 0.7, 0.8 * 0.9) = 0.42$

Složené výroky ve fuzzy logice – příklady

Pr(U)	Pr(V)	Pr (W)	Pr(U OR V OR W)	Pr (U AND V AND W)
1	1	1	1	1
0.1	0.9	0.2	0.9	0.1
0.8	0.9	0.8	0.9	0.8
0	0.9	0.1	0.9	0
0.9	0.9	0.1	0.9	0.1
0.7	0.3	0.1	0.7	0.1
0.1	0.1	0.1	0.1	0.1

Rozšíření booleovského modelu pomocí fuzzy logiky

- Rozlišení důležitosti deskriptorů v dokumentu – vyřešeno
- Rozlišení důležitosti deskriptorů v dotazu – vyřešeno
- Řazení vybraných dokumentů podle důležitosti – vyřešeno
- Odstranění tvrdosti booleovských operací (AND) – NE!

Následuje kvízová otázka

Kvíz – Otázka 1

Dokument	váha deskriptorů		výsledná váha dotazu	
	U	V	$[U; 0.5] \text{ OR } [V; 0.5]$	$[U; 0.5] \text{ AND } [V; 0.5]$
D	1.0	0.1	u	v

Které tvrzení je pravdivé?

$$u = 0.5 \text{ a } v = 0.5$$

$$u = 0.5 \text{ a } v = 0.05$$

$$u = 0.05 \text{ a } v = 0.5$$

$$u = 0.05 \text{ a } v = 0.05$$

$$u = 0.5 \text{ a } v = 0.0$$

$$u = 0.0 \text{ a } v = 0.5$$

$$u = 0.5 \text{ a } v = 0.1$$

$$u = 0.1 \text{ a } v = 0.5$$

Booleovský model a jeho rozšiřování

- Booleovská logika
- Základní vlastnosti booleovského modelu – přehled
- Přesnost a úplnost v booleovském modelu
- Důvody rozšiřování booleovského modelu - experiment se Stairs
- Cíle rozšiřování
- Rozšíření pomocí fuzzy logiky
- Geometrické rozšíření

Geometrické rozšíření booleovského modelu

Cíl: Odstranit tvrdost booleovských operací

Princip:

- Připouští váhy slov v dotazu i v dokumentu
- Dokument = bod v prostoru
- $\text{Hodnota } (U \text{ AND } V) \leq \text{Hodnota } (U \text{ OR } V)$

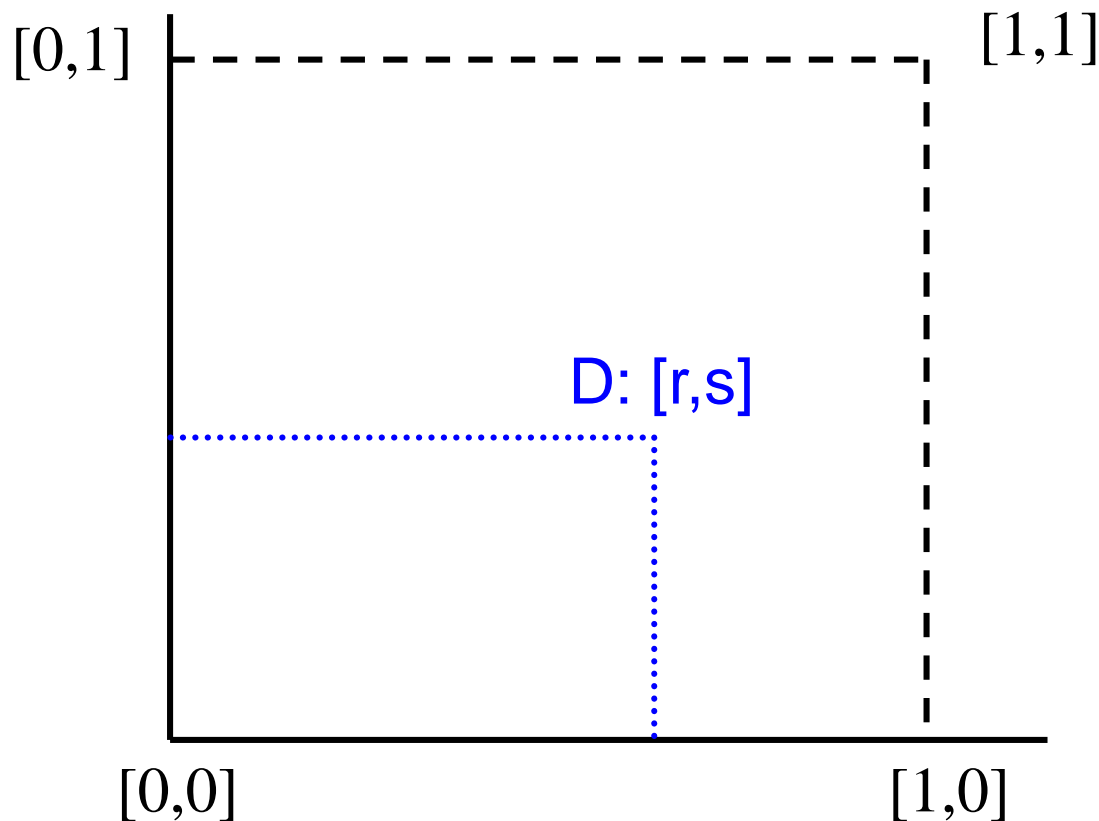
Příklad:

Dvě klíčová slova: \rightarrow prostor = rovina

Dokument – bod v rovině

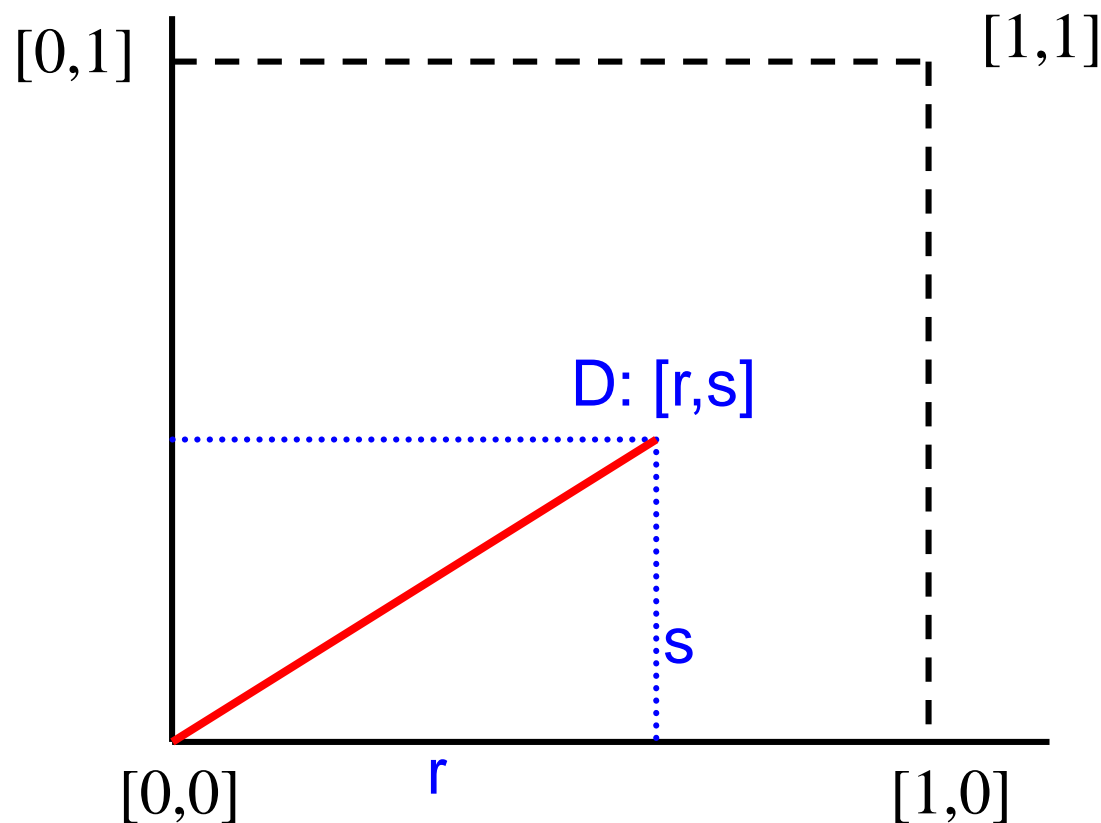
Dokument D - klíčová slova: **U** s vahou **r**

V s vahou **s**

Hodnota (U OR V)

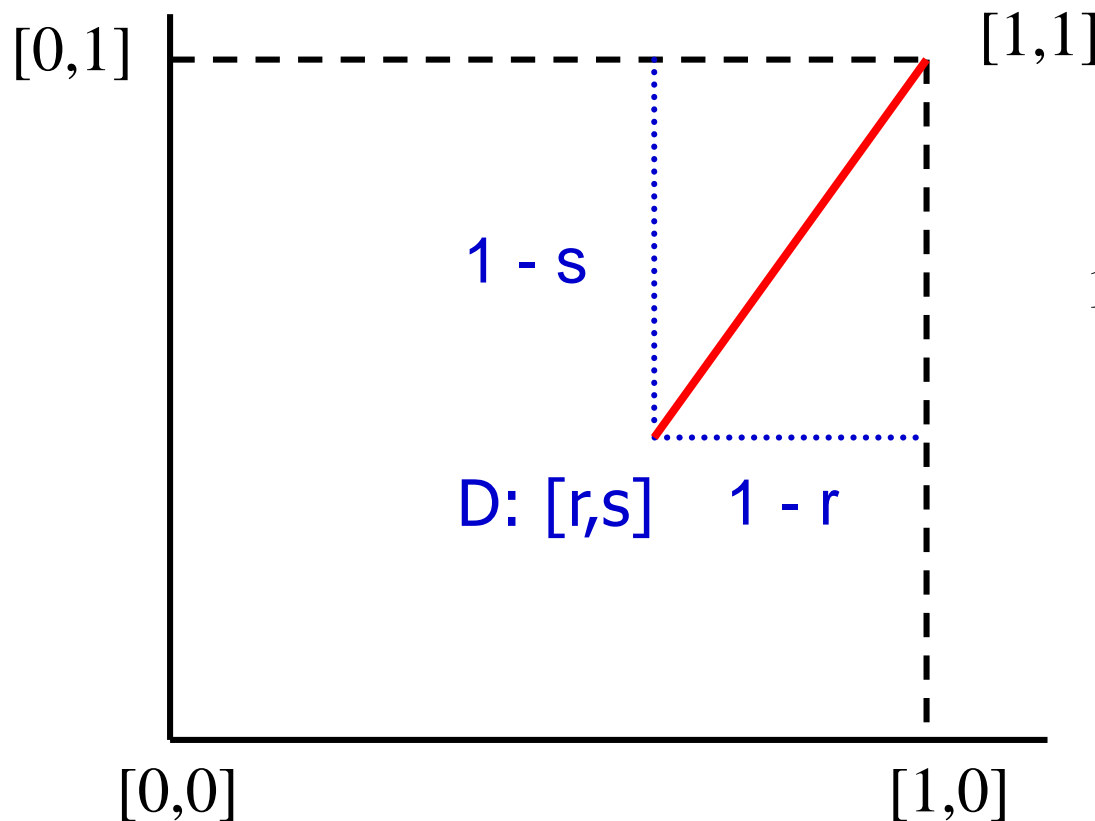
Hodnota (U OR V) - přímo úměrná vzdálenosti $[r,s]$ od $[0,0]$

$$\sqrt{\frac{r^2 + s^2}{2}}$$

Hodnota (U AND V)

Hodnota (U AND V) - nepřímo úměrná vzdálenosti $[r,s]$ od $[1,1]$

$$1 - \sqrt{\frac{(1-r)^2 + (1-s)^2}{2}}$$

Složené výroky v geometrickém rozšíření – příklad

Dokument D,
deskriptory U a V s váhou v dokumentu

váha U	váha V	Hodnota (U OR V)	hodnota (U AND V)
1	1	1	1
1	0	0.7	0.3
0.3	0.8	0.6	0.5
0	1	0.7	0.3
0	0	0	0

Geometrické rozšíření booleovského modelu

- Rozlišení důležitosti deskriptorů v dokumentu – vyřešeno
- Rozlišení důležitosti deskriptorů v dotazu – vyřešeno
- Řazení vybraných dokumentů podle důležitosti – vyřešeno
- Odstranění tvrdosti booleovských operací (AND) – vyřešeno

Porovnání standardního modelu s rozšířeními

Přesnost pro konstantní úplnost

Fond	dokumentů	dotazů	Booleovský	Fuzzy	Geom. rozš.
CACM	3 024	52	0.179	0.156 -14%	0.331 +72%
CISI	1 460	35	0.119	0.100 -11%	0.180 +62%
INSPEC	12 684	77	0.116	0.131 +13%	0.270 +133%
MED	1 033	30	0.207	0.237 +15%	0.557 +167%

Oprava

Ve skriptech :

Rauch, J.: Metody zpracování informací II,

Odstavec 8.4, str. 49 má být

$$\text{hodnota } ([U,a] \text{ AND } [V,b]) = 1 - \sqrt{\frac{a^2 * (1-r)^2 + b^2 * (1-s)^2}{a^2 + b^2}}$$

místo

$$\text{hodnota } ([U,a] \text{ AND } [V,b]) = \sqrt{\frac{a^2 * (1-r)^2 + b^2 * (1-s)^2}{a^2 + b^2}}$$

Témata

- Vstupní zpracování
- Hodnocení úspěšnosti ukládání a vyhledávání
- Automatické indexování (automatická charakteristika obsahu)
- Booleovský model a jeho rozšiřování
- **Invertovaný soubor**
- Vektorový model

Datové struktury a algoritmy

Literatura:

Rauch, J.: Metody zpracování informací II, kapitola 14

oprava: str. 83, má být $\{2\} \cup \{1,3\} = \{1,2,3\}$ místo $2 \cup 1,3 = 1,2,3$

Invertovaný soubor – princip

Záznamy dokumentů

Novák 1	Kadlec 2	Zouhar 3	Květnatá 4
Počítače a informace	Metody vyhledávání	Operační systémy	Ukládání informací
GRADA 2010	PASEKA 2011	UK 2013	VŠE 2008
počítač informace vyhledávání	informace vyhledávání metoda	počítač systém tiskárna	informace systém ukládání

Slova v invertovaném souboru

- podle abecedy
- u každého slova seznam dokumentů

informace	1,2,4
metoda	2
počítač	1,3
systém	3,4
tiskárna	3
ukládání	4
vyhledávání	1,2

Zde pro jednoduchost použita pouze klíčová slova

Invertovaný soubor – Booleovské dotazy

Slova v invertovaném souboru

- podle abecedy
- u každého slova seznam dokumentů

informace	1,2,4
metoda	2
počítač	1,3
system	3,4
tiskárna	3
ukládání	4
vyhledávání	1,2

informace AND metoda : $\{1,2,4\} \cap \{2\} = \{2\}$

metoda OR počítač : $\{2\} \cup \{1,3\} = \{1,2, 3\}$

informace AND NOT ukládání : $\{1,2,4\} - \{4\} = \{1,2\}$

Invertovaný soubor – pravostranné rozšíření

Příklad dotazu: inform* AND metoda

Úsek invertovaného souboru:

...	...
ikona	2, 8, 9
imaginární	1,3, 6, 8
informace	3,4
informatika	3
informatizace	4
ironie	1,2
...	...

Rozepsaný dotaz:

(informace AND metoda) OR (informatika AND metoda) OR (informatizace AND metoda)

Invertovaný soubor – levostranné rozšíření

Dotaz: CD-ROM AND *ie

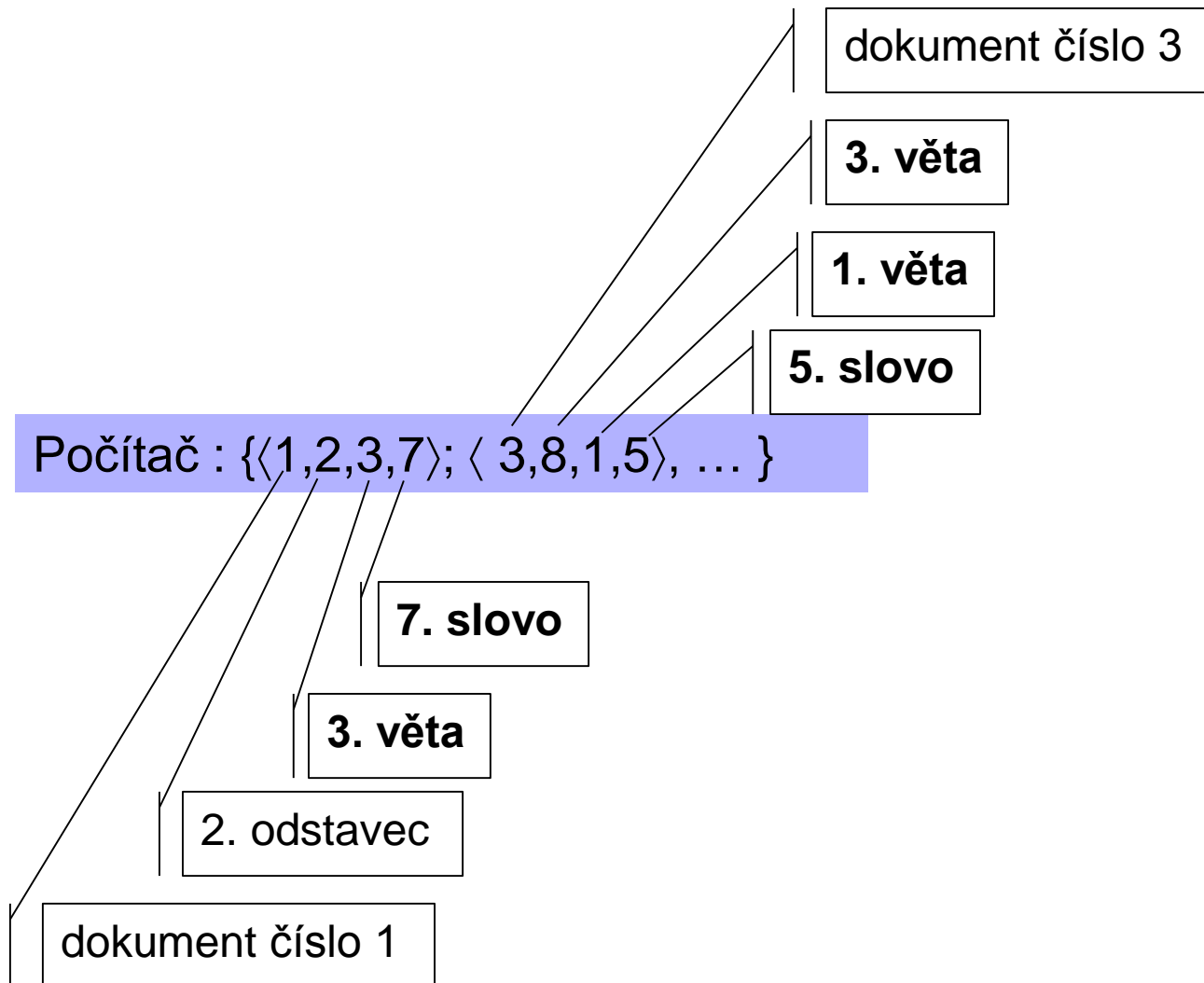
...	...
archeologie	1,3, 6, 8
...	...
biologie	2,4
...	...
chemie	3,7
...	...
filologie	3,5
...	...
filosofie	4, 6, 9
...	...
zoologie	1,2,8,9
...	...

Úsek invertovaného souboru se slovy „pozpátku“:

...	...
eifosolif	4, 6, 9
eigoloehcra	1,3, 6, 8
eigoloib	2,4
eigololif	3,5
eimehc	3,7
eiogolooz	1,2,8,9
...	...

Rozšíření invertovaného souboru o pozici slova

Následuje kvízová otázka

Kvíz – Otázka 2

Dokument
Klíčová slova

D1
Praha letišťe fotbal

D2
Praha divadlo šachy

D3
Plzeň letišťe fotbal

Která tabulka odpovídá invertovanému souboru pro dokumenty D1, D2 a D3?

Tabulka 1	
divadlo	2,3
fotbal	1,3
letišťe	1,3
Plzeň	3
Praha	1,2
šachy	2

Tabulka 2	
divadlo	2
fotbal	3
letišťe	1,3
Plzeň	3
Praha	1,2
šachy	2

Tabulka 3	
divadlo	2
fotbal	1,3
letišťe	1,3
Praha	1,2
Plzeň	3
šachy	2

Tabulka 4	
divadlo	2
fotbal	1,3
letišťe	1,3
Plzeň	3
Praha	1,2
šachy	2

Témata

- Vstupní zpracování
- Hodnocení úspěšnosti ukládání a vyhledávání
- Automatické indexování (automatická charakteristika obsahu)
- Booleovský model a jeho rozšiřování
- Invertovaný soubor
- Vektorový model

Vektorový model

- Východiska
- Principy
- Příklad – 5 dokumentů
- Frekvence termů a normalizované frekvence termů
- Inverzní dokumentová frekvence
- Schéma TF-IDF (Term Frequency – Inverse Document Frequency)
- Dotazy ve vektorovém modelu

Vektorový model – východiska

- Problémy s booleovským modelem
 - tvrdost booleovských operací, zejména AND
 - příliš mnoho nebo příliš málo výsledků
- Booleovský model vhodný pro experty, ne pro běžné uživatele
 - Většina neumí psát booleovské dotazy
 - I když umí, tak to považuje za ztrátu času
- Snaha po jednoduchosti
 - Dotaz – text v přirozeném jazyku nebo seznam slov
 - Výsledky seříděné podle relevance

Vektorový model – principy (1)

- Dokumenty D_1, \dots, D_N
- Slova (termy) t_1, \dots, t_K
- Dokumenty reprezentovány pomocí vektorů vah termů
- $w_{i,j}$ je váha termu t_i v dokumentu D_j
- Dokument D_j lze chápat jako vektor $\langle w_{1,j}, \dots, w_{K,j} \rangle$ vah termů

term	váha termu v dokumentu				
	D_1	...	D_j	...	D_N
t_1	$w_{1,1}$...	$w_{1,j}$...	$w_{1,N}$
...
t_i	$w_{i,1}$...	$w_{i,j}$...	$w_{i,N}$
...
t_K	$w_{K,1}$...	$w_{K,j}$...	$w_{K,N}$

Vektorový model – principy (2)

- Dotaz Q je reprezentován jako vektor $\langle q_1, \dots, q_K \rangle$ vah termů
- Váha termu v dotazu vyjadřuje stupeň zajímavosti termu
- Počítá se míra podobnosti mezi dotazem a dokumentem jako míra podobnosti dvou vektorů
- Míra podobnosti se použije pro:
 - sestupné uspořádání vyhledaných dokumentů
 - omezení počtu dokumentů poskytovaných uživateli
 - optimalizaci dotazu na základě již nalezených podobných dokumentů

Příklad – 5 dokumentů

Za účelem srozumitelnosti vybrána pro indexaci pouze červená slova

- **D1** = „Jestliže to chodí jako **kachna** a kváká jako **kachna**, tak to musí být **kachna**.“
- **D2** = „**Pekingská kachna** je oceňována zejména pro tenkou křupavou **kachní** kůži, která tvoří podstatnou část **jídla**.“
- **D3** = „Buggyho vzestup mezi hvězdy přiměl animátory Warner studia přetvořit **kachnu** Daffy na silně závidějícího rivala **králíka** rozhodnutého získat zpět pozornost. Buggy si zatím nevšimá závidění **kachny** a nebo ji využívá ke své výhodě. To se ukázalo jako **recept** na úspěch tohoto dua.“
- **D4** = „18:25 26/3/2014 zápis v blogu: Našel jsem tento vynikající **recept** na **králíka** dušeného na víně na cookingforengineers.com.“
- **D5** = „Li minulý týden ukázal jak dělat sečuánskou **kachnu**. Dnes budeme dělat čínské knedlíky (Jiaozi). Minulé léto jsem, měl šanci ochutnat toto **jídlo** v **Pekingu**. Je mnoho **receptů** na Jiaozi.“

Frekvence termu v dokumentu

Váha $w_{i,j}$ termu t_i v dokumentu D_j = frekvence $f_{i,j}$ termu t_i v dokumentu D_j

term	frekvence termu v dokumentu				
	D_1	...	D_j	...	D_N
t_1	$f_{1,1}$...	$f_{1,j}$...	$f_{1,N}$
...
t_i	$f_{i,1}$...	$f_{i,j}$...	$f_{i,N}$
...
t_K	$f_{K,1}$...	$f_{K,j}$...	$f_{K,N}$

Frekvence termu v dokumentu – příklad

Příklad frekvencí pro termy z dokumentů D1, ..., D5 (použita lematizace)

- **D1** = „Jestliže to chodí jako **kachna** a kváká jako **kachna**, tak to musí být **kachna**.“
- **D2** = „**Pekingská kachna** je oceňována zejména pro tenkou křupavou **kachní** kůži, která tvoří podstatnou část **jídla**.“
- **D3** = „**Bugyho** vzestup mezi hvězdy přiměl animátory **Warner studia** přetvořit **kachnu Daffy** na silně závidějího rivala **králíka** rozhodnutého získat zpět pozornost. **Bugy** si zatím nevšímá závidí **kachny** a nebo ji využívá ke své výhodě. To se ukázalo jako **recept** na úspěch tohoto dua.“
- **D4** = „18:25 26/3/2014 zápis v blogu: Našel jsem tento vynikající **recept** na **králíka** dušeného na víně na [cookingforengineers.com](#).“
- **D5** = „**Li** minulý týden ukázal jak dělat sečuánskou **kachnu**. Dnes budeme dělat čínské knedlíky (**Jiaozi**). Minulé léto jsem, měl šanci ochutnat toto **jídlo** v **Peking**. Je mnoho **receptů** na **Jiaozi**.“

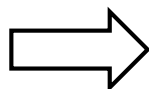
Term	frekvence termu v dokumentu				
	D1	D2	D3	D4	D5
jídlo		1			1
kachna	3	2	2		1
králík			1	1	
Peking		1			1
recept			1	1	1

Normalizovaná frekvence termu

Normalizovaná frekvence $tf_{i,j}$ termu t_i v dokumentu D_j :

$$tf_{i,j} = f_{i,j} / \max_j \quad \text{kde} \quad \max_j = \max\{f_{1,j}, f_{2,j}, \dots, f_{K,j}\}$$

term	frekvence termu v dokumentu				
	D_1	...	D_j	...	D_N
t_1	$f_{1,1}$...	$f_{1,j}$...	$f_{1,N}$
...
t_i	$f_{i,1}$...	$f_{i,j}$...	$f_{i,N}$
...
t_K	$f_{K,1}$...	$f_{K,j}$...	$f_{K,N}$
max	\max_1	...	\max_j	...	\max_N

term	normalizovaná frekvence termu v dokumentu				
	D_1	...	D_j	...	D_N
t_1	$tf_{1,1}$...	$tf_{1,j}$...	$tf_{1,N}$
...
t_i	$tf_{i,1}$...	$tf_{i,j}$...	$tf_{i,N}$
...
t_K	$tf_{K,1}$...	$tf_{K,j}$...	$tf_{K,N}$

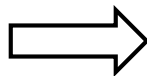
Cílem normalizace je aby váhy termů splňovaly $0 \leq tf_{i,j} \leq 1$

Normalizovaná frekvence termu – příklad

Normalizovaná frekvence $tf_{i,j}$ termu t_i v dokumentu D_j :

$$tf_{i,j} = f_{i,j} / \max_j \text{ kde } \max_j = \max\{f_{1,j}, f_{2,j}, \dots, f_{K,j}\}$$

Term	frekvence termu v dokumentu				
	D1	D2	D3	D4	D5
jídlo		1			1
kachna	3	2	2		1
králík			1	1	
Peking		1			1
recept			1	1	1
max	3	2	2	1	1

Term	normalizované frekvence				
	D1	D2	D3	D4	D5
jídlo	0	0.5	0	0	1
kachna	1	1	1	0	1
králík	0	0	0.5	1	0
Peking	0	0.5	0	0	1
recept	0	0	0.5	1	1

Inverzní dokumentová frekvence

Inverzní dokumentová frekvence idf_i termu t_i v $\{D_1, \dots, D_N\}$:

1. df_i = počet dokumentů, ve kterých se term t_i vyskytuje alespoň jednou
2. $idf_i = \log\left(\frac{N}{df_i}\right)$

term	frekvence termu v dokumentu						
	D_1	...	D_j	...	D_N	df	idf
t_1	$f_{1,1}$...	$f_{1,j}$...	$f_{1,N}$	df_1	idf_1
...
t_i	$f_{i,1}$...	$f_{i,j}$...	$f_{i,N}$	df_i	idf_i
...
t_K	$f_{K,1}$...	$f_{K,j}$...	$f_{K,N}$	df_K	idf_K

Inverzní dokumentová frekvence termů – příklad

Inverzní dokumentová frekvence idf_i termu t_i v $\{D_1, \dots, D_N\}$:

1. df_i = počet dokumentů, ve kterých se term t_i vyskytuje alespoň jednou
2. $idf_i = \log\left(\frac{N}{df_i}\right)$

Term	frekvence termu v dokumentu					df	idf
	D1	D2	D3	D4	D5		
jídlo		1			1	2	0.398
kachna	3	2	2		1	4	0.097
králík			1	1		2	0.398
Peking		1			1	2	0.398
recept			1	1	1	3	0.222

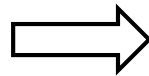
$$\log\left(\frac{5}{df}\right)$$

TF-IDF váha termů

TF-IDF = Term Frequency - Inverse Document Frequency

TF-IDF váha $w_{i,j}$ termu t_i pro dokument D_j : $w_{i,j} = tf_{i,j} * idf_i$

term	normalizovaná frekvence termu					
	D_1	...	D_j	...	D_N	idf
t_1	$tf_{1,1}$...	$tf_{1,j}$...	$tf_{1,N}$	idf_1
...
t_i	$tf_{i,1}$...	$tf_{i,j}$...	$tf_{i,N}$	idf_i
...
t_K	$tf_{K,1}$...	$tf_{K,j}$...	$tf_{K,N}$	idf_K

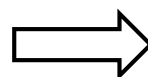

term	TF-IDF váha $w_{i,j}$ termu				
	D_1	...	D_j	...	D_N
t_1	$w_{1,1}$...	$w_{1,j}$...	$w_{1,N}$
...
t_i	$w_{i,1}$...	$w_{i,j}$...	$w_{i,N}$
...
t_K	$w_{K,1}$...	$w_{K,j}$...	$w_{K,N}$

TF-IDF váha termů - příklad

TF-IDF váha $w_{i,j}$ termu t_i pro dokument D_j : $w_{i,j} = tf_{i,j} * idf_i$

Term	normalizované frekvence					
	D1	D2	D3	D4	D5	
jídlo	0	0.5	0	0	1	0.398
kachna	1	1	1	0	1	0.097
králík	0	0	0.5	1	0	0.398
Peking	0	0.5	0	0	1	0.398
recept	0	0	0.5	1	1	0.222

term	TF-IDF váha $w_{i,j}$ termu				
	D1	D2	D3	D4	D5
jídlo	0.000	0.199	0.000	0.000	0.398
kachna	0.097	0.097	0.097	0.000	0.097
králík	0.000	0.199	0.000	0.398	0.000
Peking	0.000	0.199	0.000	0.000	0.398
recept	0.000	0.000	0.111	0.222	0.222

Dotazy ve vektorovém modelu

term	TF-IDF váha $w_{i,j}$ termu					dotaz
	D_1	...	D_j	...	D_N	
t_1	$w_{1,1}$...	$w_{1,j}$...	$w_{1,N}$	q_1
...
t_i	$w_{i,1}$...	$w_{i,j}$...	$w_{i,N}$	q_i
...
t_K	$w_{K,1}$...	$w_{K,j}$...	$w_{K,N}$	q_K

Dokument $D_j = \langle w_{1,j}, \dots, w_{K,j} \rangle$

Dotaz $Q = \langle q_1, \dots, q_K \rangle$

Vznik dotazu $Q = \langle q_1, \dots, q_K \rangle$:

1. Uživatel může vyjádřit pomocí vah $\langle u_1, \dots, u_K \rangle$ jak moc ho zajímají jednotlivé termy, nejjednodušší je $u_i = 1$ – zajímá a $u_i = 0$ – nezajímá
2. $q_i = u_i * idf_{i,j}$ pro $i = 1, \dots, K$

Míra podobnosti dotazu a dokumentu

Nejčastěji používaná míra: kosinová míra podobnosti

Dokument $D_j = \langle w_{1,j}, \dots, w_{1,K} \rangle$ Dotaz $Q = \langle q_1, \dots, q_K \rangle$

Kosinová míra podobnosti:
$$\frac{\sum_{i=1}^K w_{i,j} \times q_i}{\sqrt{\sum_{i=1}^K w_{i,j}^2} \times \sqrt{\sum_{i=1}^K q_i^2}}$$

Míra podobnosti se použije pro:

- sestupné uspořádání vyhledaných dokumentů
- omezení počtu dokumentů poskytovaných uživateli
- optimalizaci dotazu na základě již nalezených podobných dokumentů

Míra podobnosti dotazu a dokumentu – příklady (1)

term	TF-IDF váha $w_{i,j}$ termu				
	D1	D2	D3	D4	D5
jídlo	0.000	0.199	0.000	0.000	0.398
kachna	0.097	0.097	0.097	0.000	0.097
králík	0.000	0.199	0.000	0.398	0.000
pečeně	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
Peking	0.000	0.199	0.000	0.000	0.398
recept	0.000	0.000	0.111	0.222	0.222

- D1 = „Jestliže to chodí jako **kachna** a kváká jako **kachna**, tak to musí být **kachna**.“
- D2 = „**Pekingská kachna** je oceňována zejména pro tenkou křupavou **kachní** kůži, která tvoří podstatnou část **jídla**.“
- D3 = „**Bugyho** vzestup mezi hvězdy přiměl animátory **Warner studia** přetvořit **kachnu** **Daffy** na silně závidějícího rivala **králíka** rozhodnutého získat zpět pozornost. **Bugy** si zatím nevšímá závidí **kachny** a nebo ji využívá ke své výhodě. To se ukázalo jako **recept** na úspěch tohoto dua.“
- D4 = „18:25 26/3/2014 zápis v blogu: Našel jsem tento vynikající **recept** na **králíka** dušeného na víně na **cookingforengineers.com**.“
- D5 = „Li minulý týden ukázal jak dělat sečuánskou **kachnu**. Dnes budeme dělat čínské knedlíky (**Jiaozi**). Minulé léto jsem, měl šanci ochutnat toto **jídlo** v **Pekingu**. Je mnoho **receptů** na **Jiaozi**.“

termín, který nás také může zajímat

Zajímá nás recept na pekingskou kachnu:

kachna, Peking, recept

Míra podobnosti dotazu a dokumentu – příklady (2)

Převod dotazu na vektor:

kachna, Peking, recept

Term	u	idf	Q
jídlo	0	0.398	0.000
kachna	1	0.097	0.097
králík	0	0.398	0.000
pečeně	0	0.000	0.000
Peking	1	0.398	0.398
recept	1	0.222	0.222

- u – váha termu zadaná uživatelem
- idf – inverzní dokumentová frekvence
- $q_i = u * idf$ – váha termu v dotazu

$Q = \langle 0.000, 0.097, 0.000, 0.000, 0.398, 0.222 \rangle$

Míra podobnosti dotazu a dokumentu – příklady (3)

Kosinová míra podobnosti

D1
0.000
0.097
0.000
0.000
0.000
0.000
0.000

a

Q
0.000
0.097
0.000
0.000
0.000
0.398
0.222

:

$$\frac{\sum_{i=1}^K w_{i,j} \times q_i}{\sqrt{\sum_{i=1}^K w_{i,j}^2} \times \sqrt{\sum_{i=1}^K q_i^2}} = 0.208$$

Dokument	D1	D2	D3	D4	D5
Podobnost s Q	0.208	0.639	0.295	0.232	0.760
Pořadí	5	2	3	4	1

Míra podobnosti dotazu a dokumentu – příklady (4)

Q: kachna, Peking, recept

Dokument	D1	D2	D3	D4	D5
Podobnost s Q	0.208	0.639	0.295	0.232	0.760
Pořadí	5	2	3	4	1

5

- D1 = „Jestliže to chodí jako **kachna** a kváká jako **kachna**, tak to musí být **kachna**.”

2

- D2 = „**Pekingská kachna** je oceňována zejména pro tenkou křupavou **kachní** kůži, která tvoří podstatnou část **jídla**. ”

3

- D3 = „Buggyho vzestup mezi hvězdy přiměl animátory Warner studia přetvořit **kachnu Daffy** na silně závidějícího rivala **králíka** rozhodnutého získat zpět pozornost. Buggy si zatím nevšímá závisti **kachny** a nebo ji využívá ke své výhodě. To se ukázalo jako **recept** na úspěch tohoto dua.”

4

- D4 = „18:25 26/3/2014 zápis v blogu: Našel jsem tento vynikající **recept** na **králíka** dušeného na víně na [cookingforengineers.com](#).„

1

- D5 = „Li minulý týden ukázal jak dělat **sečuánskou kachnu**. Dnes budeme dělat čínské knedlíky (**Jiaozi**). Minulé léto jsem, měl šanci ochutnat toto **jídlo** v **Pekingu**. Je mnoho **receptů** na **Jiaozi**.“

Míra podobnosti dotazu a dokumentu – příklady (5)

Q:

kachna, Peking, recept

5

- D1 = „Jestliže to chodí jako **kachna** a kváká jako **kachna**, tak to musí být **kachna**.”

2

- D2 = „**Pekingská kachna** je oceňována zejména pro tenkou křupavou **kachní** kůži, která tvoří podstatnou část **jídla**. ”

3

- D3 = „Bugyho vzestup mezi hvězdy přiměl animátory Warner studia přetvořit **kachnu** Daffy na silně závidějího rivala **králíka** rozhodnutého získat zpět pozornost. Bugy si zatím nevšimá závidí **kachny** a nebo ji využívá ke své výhodě. To se ukázalo jako **recept** na úspěch tohoto dua.”

4

- D4 = „18:25 26/3/2014 zápis v blogu: Našel jsem tento vynikající **recept** na **králíka** dušeného na víně na cookingforengineers.com.„

1

- D5 = „Li minulý týden ukázal jak dělat sečuánskou **kachnu**. Dnes budeme dělat čínské knedlíky (Jiaozi). Minulé léto jsem, měl šanci ochutnat toto **jídlo** v **Pekingu**. Je mnoho **receptů** na Jiaozi.“

Dokument D5 je nejrelevantnější dotazu na recept na pekingskou kachnu. Ve skutečnosti se D5 ale týká sečuánské kachny, obecně jídla v Pekingu a receptů na knedlíky Jiaozi.

Míra podobnosti dotazu a dokumentu – příklady (6)

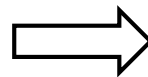
Pokus: Změna dokumentu D1 na

D1: „Jestliže to chodí jako **kachna** a kváká jako **kachna** z **Pekingu**, tak to musí být **pekingská kachna**.“

místo

D1: „Jestliže to chodí jako **kachna** a kváká jako **kachna**, tak to musí být **kachna**.“

Term	frekvence termu v dokumentu				
	D1	D2	D3	D4	D5
jídlo		1			1
kachna	3	2	2		1
králík			1	1	
Peking		1			1
recept			1	1	1

Term	frekvence termu v dokumentu				
	D1	D2	D3	D4	D5
jídlo		1			1
kachna	3	2	2		1
králík			1	1	
Peking	2	1			1
recept			1	1	1

Míra podobnosti dotazu a dokumentu – příklady (7)

Výsledek:

Q:

kachna, Peking, recept ;

Dokument	D1	D2	D3	D4	D5
Podobnost s Q	0.727	0.480	0.485	0.281	0.605
Pořadí	1	4	3	5	2

Původní

- 1 ■ D1 = „Jestliže to chodí jako **kachna** a kváká jako **kachna** z **Pekingu**, tak to musí být **pekingská kachna**.“
- 4 ■ D2 = „**Pekingská kachna** je oceňována zejména pro tenkou křupavou **kachní** kůži, která tvoří podstatnou část **jídla**.“
- 3 ■ D3 = „Bugyho vzestup mezi hvězdy přiměl animátory **farner studia** přetvořit **kachnu Daffy** na silně závidějícího rivala **králíka** rozhodnutého získat zpět pozornost. Buggy si zatím nevšimá závidí **kachny** a nebo ji využívá ke své výhodě. To se ukázalo jako **recept** na úspěch tohoto dua.“
- 5 ■ D4 = „18:25 26/3/2014 zápis v blogu: Našel jsem tento vynikající **recept** na **králíka** dušeného na víně na **cookingforengineers.com**.“
- 2 ■ D5 = „Li minulý týden ukázal jak dělat **sečuánskou kachnu**. Dnes budeme dělat čínské knedlíky (**Jiaozi**). Minulé léto jsem, měl šanci ochutnat toto **jídlo** v **Pekingu**. Je mnoho **receptů** na **Jiaozi**.“

5

2

3

4

1